

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
خداي روزگاریس چو کشتی باد

7004

۱۷۸

مهر

WWW.KETAB.IR

از خلاق در خواننده

از منظر قرآن و نهج البلاغه

مرجان باوفا

اخلاق در خانواده

از منظر قرآن و نهج البلاغه

نویسنده: مرجان باوفا

ناشر: انتشارات کتاب جهمکران

ویراستار: معصومه قربانی

چاپ و صحافی: چاپخانه سرور

پخش: کتاب جهمکران: ۹۱۲۱۵۱۸۱۴۹

چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

قم، مسجد مقدس جهمکران: ۰۲۵۳۷۲۵۳۳۴۰

سلامانه پیام کوتاه: ۰۲۵۳۷۲۵۳۳۴۰

صندوق پستی: قم ۶۱۷

باوفا، مرجان، ۱۳۵۹ -

اخلاق در خانواده از منظر قرآن و نهج البلاغه / مرجان باوفا.

قم: کتاب جهمکران، ۱۳۹۷.

۹۷۸-۹۶۴-۹۷۳-۵۹۳-۱

فینا

کتابخانه

خانواده‌ها -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام

Families -- Religious aspects -- Islam

علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت -- ۴۰ ق. -- خانواده

Family -- ۶۶۱-۶۰۰, Ali ibn Abi-talib, Imam I

خانواده‌ها -- جنبه‌های اخلاقی

Families -- Moral and ethical aspects

اخلاق اسلامی -- جنبه‌های قرآنی

Islamic ethics -- Qur'anic teaching

BP ۲۳/۱۷ / ب ۲۷ / ۳ ۱۳۹۷ الف

۲۹۷/۴۸۳۱

۵۲۵۶۲۵۲

سرشناسه:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

شابک:

وضعیت فهرست نویسی:

یادداشت:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

فهرست

۱۱	مقدمه
۱۳	کلیات بحث مفهوم‌شناسی اخلاق خانوادگی
۱۳	اخلاق
۱۳	الف. مفهوم لغوی و اصطلاحی اخلاق
۱۴	ب. رابطه و تمایز اخلاق با ادب
۱۶	ج. رابطه و تمایز اخلاق با تربیت
۱۶	د. رابطه و تمایز اخلاق با حقوق
۱۷	خانواده
۱۸	الف. تعریف واژگان عربی خانواده
۱۸	الأُسرة
۱۸	اهل
۱۹	«آل» و «اهل البيت»
۱۹	ب. ضرورت تشکیل خانواده
۲۱	ج. مهم‌ترین ملاک تشکیل خانواده
۲۳	اخلاق خانوادگی

بخش اول: شناخت عوامل مؤثر در اخلاق خانوادگی از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه / ۲۵

فصل اول: عوامل مؤثر در اخلاق خانوادگی برای استحکام سلامت فرد / ۲۹

۱. آرامش و امنیت / ۳۱

۳۳	۲. حمایت عاطفی
۳۵	۳. حمایت معنوی
۳۷	۴. صبر
۳۹	۵. عفت و پاکدامنی
۴۱	انواع عفت
۴۱	الف. عفت چشم
۴۱	ب. عفت در سخن گفتن
۴۲	ج. عفت بدن
۴۳	۶. قناعت

فصل دوم: عوامل مؤثر در اخلاق خانوادگی برای استحکام سلامت جامعه / ۴۷

۴۹	عوامل مؤثر ایجابی
۴۹	احترام متقابل
۵۲	احسان
۵۳	الف. اعتدال در احسان کردن
۵۳	ب. بدون منت
۵۳	ج. مخفیانه
۵۴	د. نیکی در مقابل بدی دیگران
۵۴	ه. عدم ردّ درخواست دیگران
۵۴	اصلاح فیما بین
۵۷	اعتدال و میانه روی
۵۸	امانت داری و وفای به عهد
۶۱	تواضع و فروتنی
۶۲	تذکر و امر به معروف
۶۵	حُسن خُلق
۶۷	حسن ظن
۶۸	صداقت و صراحت
۷۰	گذشت و بخشش
۷۲	مشورت کردن
۷۵	مدارا

۷۶	عوامل مؤثر سلبی
۷۷	استهزاء
۷۸	بخل
۷۹	تجسس و عیب جویی
۸۱	تکبر و عجب
۸۴	حسادت
۸۶	خشم و غضب
۸۸	سخن چینی
۸۹	ظلم و تعدی
۹۰	غیبت

بخش دوم: عوامل تأثیرگذار اخلاقی هریک از اعضای خانواده نسبت به یکدیگر/ ۹۳

فصل اول: عوامل تأثیرگذار اخلاقی زوجین نسبت به یکدیگر/ ۹۵

۹۷	عوامل تأثیرگذار اخلاقی مشترک میان زوجین
۹۷	تبدیل محیط خانه به فضایی آرام بخش
۹۹	لباس همدیگر بودن
۱۰۰	احترام و محبت نسبت به همدیگر
۱۰۱	حسن معاشرت
۱۰۲	الف. مفهوم معاشرت معروف
۱۰۳	ب. اعتدال در معاشرت
۱۰۴	ج. اعتدال در غیرت
۱۰۵	مؤمن بودن زوجین
۱۰۷	توجه و تمجید از همسر
۱۰۷	الف. اختصاص زمان در برنامه ریزی روزانه برای همسر
۱۰۸	ب. هدیه دادن
۱۰۹	ج. توجه به همدیگر
۱۱۰	د. تمجید از همسر
۱۱۱	عوامل تأثیرگذار اخلاقی اختصاصی زوجین
۱۱۱	عوامل تأثیرگذار اخلاقی شوهر

- الف. مدیریت خانواده ۱۱۱
 ب. کمک به همسر ۱۱۲
 عوامل تأثیرگذار اخلاقی زن ۱۱۴
 الف. دیدگاه زن نسبت به همسراری ۱۱۴
 ب. اطاعت و فرمان برداری ۱۱۵
 ج. حافظ اسرار و وفادار به شوهر ۱۱۶

فصل دوم: عوامل تأثیرگذار اخلاقی والدین بر فرزندان و بالعکس / ۱۱۹

- عوامل تأثیرگذار اخلاقی والدین بر فرزندان ۱۲۱
 توجه به اصول و مبانی تأثیرگذار اخلاقی والدین بر فرزندان ۱۲۱
 الف. دقت در انتخاب همسر ۱۲۱
 ب. نقش شیردهی مادر ۱۲۲
 ج. انتخاب نام نیکو ۱۲۳
 د. تأثیر نوع نگرش والدین بر فرزنداری ۱۲۴
 توجه به آموزش فرزندان ۱۲۷
 آموزش پایبندی به اعتقادات ۱۲۷
 آموزش توحید ۱۲۷
 آموزش قرآن ۱۲۹
 آموزش نماز ۱۲۹
 آموزش اخلاق و آداب معاشرت ۱۳۱
 آموزش عفت و پاکدامنی ۱۳۳
 آموزش اذن گرفتن هنگام ورود به اتاق ۱۳۳
 آموزش حجاب ۱۳۶
 توجه به رابطه عاطفی با فرزندان ۱۳۶
 الف. با احترام و محبت صدا کردن فرزندان ۱۳۶
 ب. بوسیدن فرزندان ۱۳۸
 ج. هدیه دادن ۱۳۸
 د. گذشت از خطاهای فرزندان ۱۳۸
 هـ. سلام کردن به فرزندان ۱۳۹
 و. قیام، استقبال و جا باز کردن برای فرزندان هنگام ورود به مجلس ۱۴۰

۱۴۱	ز. اجازه گرفتن هنگام ورود به اتاق فرزند
۱۴۱	توجه به امر بازی و ورزش فرزندان
۱۴۲	ارائه الگو و بیان معیارهای مناسب انتخاب دوست برای فرزندان
۱۴۳	دعا کردن برای فرزندان
۱۴۵	عوامل تأثیرگذار اخلاقی فرزندان بر والدین
۱۴۵	اطاعت از والدین
۱۴۹	اتفاق و احسان به والدین
۱۵۰	اکرام والدین
۱۵۲	دعا برای والدین
	فصل سوم: عوامل تأثیرگذار اخلاقی خانواده نسبت به خویشاوندان / ۱۵۵
۱۵۷	صله رحم
۱۶۰	احترام به خویشاوندان
۱۶۲	محبت به خویشاوندان
۱۶۳	احسان به خویشاوندان
۱۶۷	رعایت حق و عدالت در برابر خویشاوندان
	کتابنامه / ۱۷۱
۱۷۶	کتاب‌شناسی
۱۷۸	فهرست نرم‌افزارهای علوم اسلامی

مقدمه

اخلاق، یکی از ابتدایی‌ترین و اساسی‌ترین نیازهای زندگی بشری است. انسان فقط در پرتوی اخلاق صحیح است که به عنوان موجودی هدفمند به آرمان‌های خود دست می‌یابد و قلّه رفیع سعادت مطلوب خویش را فتح می‌کند. از طرف دیگر، از دیدگاه اسلام، خانواده محبوب‌ترین بنا و نیز کانون اخلاقی جامعه است و نوع تأثیرات اعضای خانواده در سلامتی فرد و جامعه نقش بسزایی دارد. از این رهگذر، اسلام خواستار نسلی سالم، پاک و عقیف است که موجب افتخار برای جامعه انسانی باشد. بی‌شک، چنین نسلی جز در دامن خانواده سالم نمی‌تواند رشد پیدا کند.

از این رو، انسان برای داشتن خانواده سالم به الگوهای مطمئن عملی نیاز دارد تا با نصب العین قرار دادن دیدگاه‌ها و سیره عملی آنها، هم راه صحیح‌پندگی و سعادت را ببیماید و هم در این وادی سریع‌تر گام نهد. قرآن به عنوان بهترین کتاب آسمانی و نهج‌البلاغه همچون مشاوری دلسوز و آگاه این الگوهای کامل را معرفی می‌کند.

این کتاب در بردارنده عوامل مؤثر در اخلاق خانوادگی برای استحکام سلامت فرد و جامعه از دیدگاه قرآن و نهج‌البلاغه است.

در واقع، در این کتاب ضمن بیان عوامل تأثیرگذار اخلاقی هر یک از اعضای

خانواده نسبت به یکدیگر، مصادیق قرآنی و نهج/البلاغه با عملکرد خانواده‌های امروزی نیز تطبیق داده شده است. این مجموعه خانواده‌ها را با عوامل استحکام خانواده آشنا می‌کند.

در پایان از همه سرورانی که من را در نگارش این کتاب همراهی کردند، به ویژه اساتید بزرگوار سیده فاطمه هاشمی و سید محمد میردامادی تشکر و قدردانی می‌کنم. امید آنکه این تلاش مختصر، گامی در جهت آشنایی بیشتر ما با آموزه‌های قرآن و نهج/البلاغه باشد و بررسی عوامل تأثیرگذار اخلاق خانوادگی الگویی پویا، جامع و ماندگار برای پی‌ریزی تمدن بزرگ اسلامی در ام‌القرای جهان اسلام، ایران عزیز ارائه کند (ان شاء الله).

مرجان باوفا

تابستان ۱۳۹۴